No. 15. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 15 January.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD *BREDA*, ontvangen hebbende een Besluit van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Brabend, van den 7den Januarij 1833, C No. 51, Afdeeling der Belastingen, (Provinciaalblad No. 3), nader nopens de beschrijving der personele Belasting over dit jaar, van den volgenden inhoud:

» De Gouverneur der Provincie Noord-Braband, bij dezelfs missive van » den 1sten dezer, No. 1, in afwachting van nadere bevelen van het Gou» vernement, op zich genomen hebbende, de ambtenaren der belasting te » autoriseren, die aangifte ten opzigte der personele belasting, waarbij aan » eene vroegere schatting mogt gerefereerd worden, en welke thans te mag » zamen zijn, door de belanghebbenden zelven te doen verbeteren, ter voor» koming van taxatie-kosten en beboeting, of door schatters te doen her» zien, buiten kosten voor de belanghebbenden.

» Heeft Goedgevonden:

» Zulks, als den vervolg van dezelfs besluit van 29 December jl., (Pro» vincialblad No. 216), ter kennisse der Gemeente Besturen te brengen, ten » einde van gelijke uitvoering als daarbij is vastgesteld, vertrouwende de Gou» verneur, dat dit blijk van bezorgheid voor het welbegrepen belang der » ingezetenen zal op prijs gesteld worden, en een jeder ten blijke daarvan, » door die gelouwe opgave van de werkelijke erkende en bestaande huur» waarde, alsmede van het aantal behaalbare deuren en vensters, die bezwa» ren zal helpen voorkomen, die uit eene tegenovergestelde aangiften» schelen onvermijdelijk, en voor zich-zelven, en voor de administratie der » belastingen, wier bepaalde bedoeling het in het algemeen belang is, den » thans belastenden ongelijk dragenden omslag te verbeteren."

's Hage, den 7den Januarij 1833.

De Gouverneur voornoemd,
(get.) A. J. L. VAN DER BOGAERDE.

Brengen hetzelve besluit bij deze tot vervolg op hunne dese betrekkelijke Publicatie van den 2den Januarij jl., (opgenomen in de Bredasche Courant van den 5den Januarij 1833, No 6), ter kennisse der ingezetenen, met aanmaning op de daarbij belanghebbenden, om daarop zoo veel des noods, alvast nader te attenderen.

Breda, *den 14den Januarij 1833.*

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van deselven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHRUIKES.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Zondag en Maandag 13 en 14 Januarij,

behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

NEDERLANDEN.

Antwerpen, den 12den Januarij.

Het *Journal d'Anvers* van heden houdt het volgende:

— Men verhaalde dezen morgen aan de haven, dat twee Amerikaansche en twee Engelsche voor Antwerpen bestemde schepen te Vlissingen aangekomen zijn; dat de hollandsche opperbevelhebber hen had doen aanseggen, dat zij de Schelde niet op konden varen, en geen ander keus hun overbleef, dan wederom zee te kiezen. Hier voegde er bij dat de kapitains geweigerd hadden om terug te keeren, dewijl daartoe genoodzaakt wordende.

— Voor het hof van assisen van West-vlaanderen, heeft in de vorige week de zaak gedreven van den heer *Voortman*, fabrikeur te Gent, wegens den op dezen heer in April 1831 gedanen moorddadigen aanslag en poging tot plundering en vernieling zijner eigendommen. Twee-en-twintig personen verschenen op de b nk der beschuldigden, terwijl er 69 getuigen ten lasten moesten worden gehoord. In de zitting van dingsdag den 8sten moest, na voltooijing van het verhoren der akte van beschuldiging, welk een en ander langer dan twee uren duurde, de heer *Voortman*, als eerste getuige, zelf worden gehoord. Dezelve was zeer getroffen en men merkte op, dat hij zich steeds er op toelag de oogen van de beschuldigden afgewend te houden. Na met eene gesmoorde stem en telkens klimmende aandoening, zoo veel hem bijbleek van dien verschrikkelijken dag, toen het graauw op eene moorddadige wijze hem naar het leven stond, te hebben gezegd, werd hij door den president uitgenoodigd zich naar de beschuldigden te wenden of bij er eenigen van herkennen kon; men zag hem de oogen derwaarts rigten, doch ze terstond afkeeren, waarop hij huiten kamen nederzeeg. Dit toeval maakte eenen diepen indruk in de zaal, zoowel op het hof, op de gezworenen als het publiek; de heer *Voortman* werd uit de zaal gebragt, en de zitting zuim ren uur geschorst. Het hof ging daarna voort met het verhooren der getuigen en ook de heer *Voortman* verscheen wederom in de zaal, doch scheen op nieuw te zullen bezwijken, waarom de zitting door den president opgeheven werd. — In de zitting van den 9den zijn de heeren *Cappiau* en *Vergauwen*, leden van de kamer der afgevaardigden, verhoord geworden.

— De *Messager de Gand*, houdt een berigt aan het publiek, hoofdzakelijk strekkende om het geduld zijner lezers, voor korten tijd, in te roepen, uithoofde zijne voornaamste redacteurs door het militair geweld in de gevangenis zuchten, en hij dus, in vergelijking van hetgeen hij tot heden was, niet dan eene flaauwe kleur kan hebben; nog veertien dagen echter en de *Messager* zou uit de puinen, waaronder men hem had bedolven, herrijzen: » Derde half jaar is het geleden, — wordt in dit berigt gezegd — dat alle weldenkenden, die zich bedroefden over eene even voorbeeldeloos schandelijke als onverschoonlijke revolutie, in Vlaanderen zochten, of, door middel van een dagblad, openbare tolk der verontwaardiging, die zij niet durfden uiten, de welgezinden geene toevlugt konden vinden en als 't ware eene soort van verzoening, voor de verfoeijelijkheden van het tijdstip. Toen bood de *Messager de Gand* zich aan. Ieder weet, op wat wijze hij zijne taak vervulde en wat hem achtereenvolgens te beurt viel; het waren namelijk: plundering, gevangenis en verbanning. Het zij er verre van daan, dat de *Messager* zich thans op zijne rampspoeden laat voorstaan en het medelogen van wie het ook zij inroept. Hij vraagt zijnen geabonneerden slechts een weinig geduld; hetgeen, alles wel beschouwd, zelfs *Leopold's* bewind aan zijne beste vrienden wel vraagt. Want, wat zegt *Leopold*? *Ik ben niet onafhankelijk.* En wat zeggen nu de redacteurs van den *Messager*? *Wij zijn niet vrij.* Even als *Leopold* zich geene ministers kon kiezen die hem aanstonden, geen grondgebied dat hem beviel, geen handel, geen bondgenooten, geen stroomen naar zijnen zin, tot minister den heer *Lebeau* neemt, tot grondgebied, een rond afgeknot België, voor handel contrebande, voor zeevaart eene kustvaart, voor een stroom eene gesloten haven, zoo ook zien wij, op onze beurt, ons binnen enge grenzen beperkt, en in de plaats van het dagblad dat velen lazen, bieden wij het publiek een flaauw en kleurloos blad aan, even gelijk *Leopold*, in de plaats van het België, dat heel de wereld benijdde, aan Europa een nietbeteekenend, een België, aan hem gelijk, aanbiedt. Zoo behaagt het der Koningschaft in hetzelfde constitutionele en vertegenwoordigde land op eene gelijke hoogte te stellen de beide majesteiten, die van het koningschap en van het journalismus? Het eenig onderscheid is, dat wij onze ketens niet hebben aangenomen."

De *Messager* besluit zijn berigt met te zeggen, dat mogt hij al gedurende een paar weken aan zijne roeping niet beantwoorden, men zoekt niet aan zijne gevangene vrienden moet wijten; waren hunne handen al geknisterd, hunne harten zouden bestendig blijven kloppen.

— De *Lynx* vermeent, dat de generaals *Nielon* en *van der Meere* van hooger hand uitgenoodigd zijn geworden, om hunne demissie te vragen. De fransche generaal *Rapatel* zou den eersten, de kolonel *Prisse* den tweeden vervangen, terwijl bovendien nog de fransche generaals *Voirol* en *Achard*, natuurlijk met hoogeren rang, zoo als de hoffelijkheid jegens goede nabaren vorderde, in belgische dienst zouden overgaan. Zoo zullen wij, zegt de *Lynx*, binnen weinig tijds een *cantonnement national* leger hebben en onze naburen niet eene meer behoeven, om den leeuw van *Waterloo onguerlo* te maken.

— Uit Doornijk schrijft men van den 10den, dat de doodlogt van fransche troepen daar nog steeds aanhield. Het 21ste regimentige troepen had den vorigen morgen zijnen march op Rijssel voortgezet; de beide regimenten huzaren en lansiers, tot de voorhoede van den hertog *van Orleans* behoorende, waren almede gelijk ook verscheidene batterijen artillerie van den 9den op den 10den die stad gepasseerd.

— Eergisteren morgen (dandedag) hoofde koning Leopold de onderscheiden buiten Valenciennes bijeen verzamelde troepen in oogenschouw genomen. Dezelve bestonden uit de nationale garde van Condé, Braine en Valenciennes, twee regimenten infanterie, zijnde de 1ste brigade der divisie *Tarnis*, een regiment artillerie en een jagers te paard, uitmakende de brigade *Rigny*, vijftien paar batterijen artillerie. Een aantal kruisen werden na de inspectie door den koning zelven aan de troepen uitgereikt; aan de regimenten, het 19de ligte troepen, vielen er 20 ten deel, het andere, het 18de van linie, 27; de beide batterijen kregen ieder 6 kruisen, het regiment huzaren 2 en de jagers te paard 3. Voor het front van de nationale garde van Valenciennes gekomen, sprak de koning hare koninklijk toe, en onder anderen betuigde, dat hij met genoegen den tijd terugdacht, toen Frederik de groote stad had aanvertrouwd, dat zijne gevoelens voor de Franschen, voor de stad nog dezelfde waren, dat hij [illegible] kolonel over het 14de regiment dragonders was. — Hierop [illegible] waarmede de maire van Valenciennes den koning begroette, beantwoordde hij hoofdzakelijk met evenzeer te zeggen, dat hij [illegible]

thans als koning met geen minderen ijver en trouw dan weleer als militaire kommandant zou verdedigen; dat zijne zonen, even als hij voorheen, in de gelederen van het leger stonden en in deszelfs arbeid en gevaren gedeeld, den franschen naam zich waardig hadden betoond. Wij hebben, - zeide hij voorts - het merkwaardig beleg der Antwerpsche citadel niet noodig, om te weten waartoe onze krijgslieden in staat en om zeker te zijn, dat elke aanval, dien men tegen ons mogt willen beproeven, even onvermogend als gevaarlijk zou zijn, voor hem die denzelven zou durven beramen. Sterk door onze wijsheid en trouw, zullen wij den vrede bewaren; de overgave der citadel is daartoe een nieuwe waarborg; wij zullen al de voordeelen genieten van den roem, dien Frankrijk door zijn wapenmoed en de vaderlandsliefde der natie verwonnen heeft.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Januarij.

De kamer der afgevaardigden heeft zich gisteren op nieuw bezig gehouden met het ontwerp van wet, waarbij de departementale raden eene nieuwe organisatie zouden ondergaan. Van algemeen belang heeft deze discussie niets opgeleverd, dan dat de kamer een amendement van eenige leden der oppositie, volgens welk in ieder departement een raad van toezigt zoude worden ingesteld, met eene groote meerderheid heeft verworpen.

— De *Monitaur* kondigt heden aan, dat het gouvernement bereid is, om van dom *Miguel* genoegdoening en schadevergoeding te vorderen, voor de beleediging der Fransche vlag aangedaan, en voor de schade door onzen handel geleden, toen de Fransche brik *de Alcyon*, op den 7den December laatstleden, aan den mond van de Douro werd in den grond geboord.

— Het gerucht, dat de heer *de Talleyrand* ernstig op zijn ontslag zoude hebben aangedrongen, bevestigt zich meer en meer. Onder degenen, die met de meeste waarschijnlijkheid aanspraak zouden maken, om hem in zijne gewigtige betrekking op te volgen, noemt men den generaal *Baudrand*, en de heeren *de Flahaut* en *Sebastiani*. Voorts wil men heden, dat de belgische kwestie hare beslissing zoude naderen; de Pruissische gezant zoude namelijk dezen morgen aan den minister van buitenlandsche zaken hebben te kennen gegeven, dat de koning der Nederlanden niet ongenegen was, om de voornaamste punten van verschil aan de uitspraak van scheidsregters, door beide partijen met gemeen overleg gekozen, over te laten.

— De politie heeft heden de kerk van Clichy, waarin sedert eenen geruimen tijd de dienst door een der priesters van de zoogenaamde Fransche katholijke kerk werd verrigt, op hooger gezag doen sluiten.

— De graaf *de Larochefaucauld* heeft onlangs een vlugschrift in 't licht gegeven, getiteld *heden en morgen of wat zal er geschieden?* waarin het publiek ministerie eene poging heeft gezien om het gouvernement omver te werpen en de regten, die de koning van de natie ontvangen heeft, aan te randen. Deze beschuldiging heeft eergisteren het hof van assises bezig gehouden; de heer *Barryer* heeft den beklaagden met zijne gewone bekwaamheid verdedigd, zich daartoe beroepende op het stelsel, dat het onderzoek naar beginselen, zelfs bij eene gematigde vrijheid van drukpers, niet als misdaad kon worden beschouwd. De gezworenen hebben den schrijver echter schuldig verklaard en het hof heeft hem tot eene gevangenisstraf van drie maanden en eene boete van duizend franken verweezen.

— De fondsen waren heden (10 *Jan.*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 100,70; op tijd 100,95; de 3 pCt. kont. 72,20; op tijd 72,50; Napolitanen kont. 80,25; op tijd 80,50; Sp: perpet. kont. 60¼; op tijd 60¾; Certes 12¼.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Januarij.

Uit Zeeland schrijft men, dat alle de groote schepen van de vloot van de Schelde thans in het dok te Vlissingen in veiligheid liggen; de *Proserpine* is er vrijdag ll. binnengehaald; de kanonneerboeten op de Schelde zijn, uithoofde het menigvuldig ijs, tot nader Kennisgeven afgezakt.

In het hospitaal te Vlissingen telt men thans 84 gewonden, waaronder 7 geamputeerden, allen van de citadel de forten of de schepen gekomen. Deze brave krijgslieden zijn zeer welgemoed en genieten de uitmuntendste verzorging.

Laatstleden zaturdag uit zee te Vlissingen teruggekomen visschers verzekerden door eene engelsche oorlogbrik wederom te zijn aangehouden geweest; zij waren echter met heuschheid behandeld en na een kort oponthoud vrijgelaten.

In het 4de en 5de district van Zeeland is alles rustig.

Gedurende het jaar 1832 zijn te Vlissingen ter reede gekomen 1293 schepen, zijnde 751 meer dan in 1831, waaronder 4 uit Oostindien, 62 uit Zuid-Amerika en de Westindiën, 57 uit Noord-Amerika enz.

Uit Hees in Vriesland schrijft men van den 6den dezer, dat er in de nabijheid van dit dorp een groot ongelijk met schaatsen rijden heeft plaats gehad; vijf bewoners van het daar tegen over gelegen dorp Nijega, op schaatsen de Heegemeer willende passeren, vielen door het ijs, en slechts aan een derzelven is het gelukt den dood te ontkomen.

— De belgische bladen deelen een brief mede, die de generaal *Chassé* aan den franschen generaal *Harlet*, kommandant der brigade welke het garnizoen der citadel heeft begeleid, geschreven heeft, om hem zijne erkentelijkheid te betuigen voor de heusche behandeling, door onze landgenooten op den marsch van wege de Franschen genoten. Hetzelve is van dezen inhoud:

Mijnheer en zeer waarde generaal,

» Ik vervul bij dezen een zoet en zeer aangenamen pligt; het is die der erkentelijkheid. Ik en de mijnen zijn door u met zooveel voorkomenheid en edelmoedigheid behandeld, en mijne krijgsmakkers hebben zoo veel beleefdheden ondervonden van wege de heeren fransche officieren en soldaten onder uwe bevelen, bijzonder van de kolonels van het 11de regiment ligte troepen, het 5de van linie en het 4de jagers te paard, dat ik U dankbaarheid en de achting der mijnen niet genoeg kan uitdrukken."

» Ik gevoel mij gelukkig te dezen aller orgaan te kunnen zijn, met u te verzoeken de verzekering onzer opregte en bijzondere hoogachting aan te nemen.

De generaal der infanterie,
Baron Cassé.

— Te Gent hebben de inschrijvingen ten voordeele onzer gevangene landgenooten reeds zooveel opgeleverd, dat er eene eerste vrij aanzienlijke som naar St. Omer is kunnen overgemaakt worden. De brusselsche *Lynx* heeft reeds verscheidene malen de opbrengst der inschrijvingen medegedeeld, ook het Luiksch blad *l'Industrie* van den 10den houdt eene eerste lijst van inschrijving, die vrij aanzienlijk is.

— De Antwerpsche bladen hebben gemeld dat de werken tot het wederom in staat van verdediging brengen der citadel aan den heer *Dandelin* opgedragen waren; de Brusselsche bladen verzekeren dat deze werken zich slechts tot eenige hoog noodzakelijke herstellingen zullen bepalen; daarentegen zouden, volgens laatstgemelden, de fortificatie werken, die voor eenen onverhoedschen aanval rondom de steden Lier en Hasselt waren aangelegd, met bevestigd en duurzaam worden gemaakt; het bestuur over dezelve, thans in handen der genie van het leger te velde, was aan een der fortificatie-directien opgedragen geworden.

— Tot op den 10den zijn er te Brugge 40 getuigen in de zaak van den heer *Voortman* gehoord geworden; den 11den zijn de verhooren voortgezet; den 12den zou men de getuigen tot ontlasting hooren.

— Vorst *Leopold* heeft bij een onlangs genomen besluit, uit aanmerking van de overgave der citadel, de vroeger daargestelde douane-linie roudom dezelve en die op de zuider Schelde opgeheven; die op de Schelde en de beide oevers, van de bassins en het fort Austruweel tot aan onze grenzen, zijn behouden gebleven.

— Het brusselsch blad *l'Union* houdt bijzondere berigten uit Callo van den 8sten, waarin gezegd wordt, dat het belgische bewind zich thans bijzonder aan de versterking van het fort St. Marie laat gelegen liggen; er waren onder anderen kortelings twee Paixhanskanonnen aangebragt. De in de omstreken gelegene belgische soldaten hadden al het hout, onder hun bereik, tot brandhout gebruikt en in de gemeenten Doel, Kieldrecht, Saftingen en andere al het geboomte, tot groote schade der ingezetenen, omvergehakt. Ongelukkige inwoners- roept de *Lynx* uit, hierover sprekende, niet genoeg was het dat de dwaasheid uwer zoogenaamde hervormers alle rampen over u hebben gebragt; de achteloosheid uwer bewindvoerders moest daar nog bijkomen, om door de handen uwer eigen landgenooten, wanorde en verwoesting roudom u te verspreiden.

— Te Valenciennes is, bij gelegenheid van het verblijf van koning *Lodewijk Philips* aldaar, in den avond van den 10den eene maskerade gehouden, welke in plaatsen optoog de voornaamste straten der stad is rondgereden. Dezelve bestond uit negen groote wagens, ieder omtrent een twintigtal personen houdende en door tien paarden voortgetrokken wordende. Tusschen elke wagen was een talrijk korps gemaskerden. De vier eerste wagens stelden de vier werelddeelen voor; op dien, welke Europa moest voorstellen, zag men *een fransch generaal, een driekleurig vaandel in de hand houdende en al de overige Europesche Mogendheden, door een persoon van iedere natie vertegenwoordigd, beheerschende.* Een der volgende wagens stelde de overwinning voor, een aantal slaven geketend houdende. Deze maskerade werd met een prachtig vuurwerk besloten. De koning die een en ander van het balkon van het hotel, waar hij zijnen intrek genomen heeft, had bijgewoond, begaf zich daarna naar den schouwburg, waar een luisterrijk bal werd gegeven; en welks met smaak versierde zaal overal met zinnebeelden op den krijg en den roem van het fransche leger en derzelver bevelhebbers, voornamelijk aan de generaals *Gérard*, *Haxo*, *Neigre* en den hertog *van Orleans* gewijd, prijkte.

Vrijdag morgen (den 11den) is koning *Lodewijk Philips* van Valenciennes naar Rijssel vertrokken, waar hij in den namiddag, na onderweg de nationale garde van d'Anzin en St Amand in oogenschouw te hebben, is aangekomen, vergezeld van zijnen zoon,

een groot dantal officieren, de autoriteiten der stad, alles vooraf-gegaan en gevolgd door verscheidene regimenten troepen; de koningin der Franschen met prinses *Adelaide* en vorst *Leopold* met zijne echtgenoote waren hem van Rijssel te gemoet gegaan.

— Het gouvernement van *Lodewijk Philips* spant alle krachten der redenkunst in, om aan Europa te bewijzen, dat het niet anders dan den vrede van Europa beoogt; dat alle deszelfs handelingen alleen naar dat verheven doel streven. De expeditie van een fransch leger in België in 1831 in die van 1832, onder de muren van Antwerpen, en het houden van de gedane beloften ten dien opzigte, namelijk het stiptelijk na afgedane taak terugtrekken van dat leger, worden als de meest sprekendste bewijzen daarvan aangehaald, en daarbij is het slot van alles: » Frankrijk wil den vrede." Vele dagbladen klappen dit zeer naïf na, en roepen, na elke afgedane zaak: » Duidelijk ziet men hieruit, dat Frankrijk den oorlog niet wil."

Onzes inzins is dit alleen een bewijs, dat Frankrijk voor dit oogenblik, den zoogenaamden vrede, — bloediger nagedachtenis — niet wil storen, omdat hetzelve het gevoel heeft, dat Frankrijk vooralsnog den oorlog *niet kan* voeren. Onder deze betuigingen en met deze schoone beloften, trekt hetzelve de aandacht af, doch gaat desniettemin zachtjes voort in het ontwikkelen van deszelfs plannen: vergrooting van grondgebied. Van tijd tot tijd kleine expeditien, waarbij een groot dantal jonge soldaten op het tooneel gebragt worden, die door overmagt de overwinning van zich kluisteren; dat vormt den jongdigen krijgsman, geeft hem vertrouwen op zijn wapen en op zich-zelven, voedt hem op in het weêrklepend gevoel van krijgsroem te behalen, doet hem verlangen naar den oorlog en maakt hem bekend met den weg, dien men bij eenstijgende gelegenheid moet bewandelen, terwijl diegenen, die op een hooger standpunt geplaatst zijn, ook hun oog buiten dien werkkring de kost geven: bij of naar de buren loeren. Nog zulk een jaar en Frankrijk is gereed.

— In de sympathie der volken ligt waarheid, ligt iets verhevens, een gevoel dat lang kan sluimeren, doch dat zich eindelijk boven bloede haat en het gewoel der hartstogten verheft. Eene natie, die onwaardig is een volk genoemd te worden, dat zich-zelf beneden dit standpunt plaatst, kan nimmer ware belangstelling opwekken. Door wilde hartstogten verblind kunnen andere volken voor een oogenblik meenen, die sympathie voor eene dergelijke natie te gevoelen, doch wanneer de stem der waarheid toedringt verdwijnt de begoocheling. De weinige bekendheid onzer taal, de daarentegen algemeen gelezene taal onzer vijanden, had twee jaren lang de belangstelling der volken jegens ons verdrukt om het aan de Belgen toe te kennen. De fransche en belgische revolutionaire dagbladen hadden hiertoe het gevoel, zelfs bij de roemrijke gebeurtenissen der afgeloopen maand, onderdrukt te houden. De revolutionaire gouvernementen straften zelfs de stem, die zich voor Oud-Nederland verhief; doch het kanon der citadel overtrof hen en de waarheid klonk luide. Thans spreekt dat gevoel luid, zelfs bij onze laaghartige vijanden, en zelfs de Franschen vinden een gevoel van schaamte bij zich opkomen, wanneer zij het jubelen van het fransche gouvernement over deszelfs overwinning van 60,000 over 4000, aanhooren. Duitschland, Engeland, Frankrijk, ja ook België, zien thans met eerbied neder op een land, alwaar het gevoel der vrijheid die verheven deugd, vaderlandsliefde, tot op zulk eene hoogte heeft weten op te wekken. Was het slechts daarom alleen, dan moet elk Nederlander bekennen, dat de heldhaftige verdediging van het kasteel van Antwerpen, onzer zaak eene groote schaede toegebragt heeft doen maken; dit gedenker van Oud-Nederlands grootheid heeft tot het gewéten der volken gesproken, en de achtergelatene puinhoopen, zelfs onze vijanden tot eene regtvaardige uitspraak gedwongen.

— De bladen der Tories in Engeland gaan voort, de jongste aan Nederland gedane voorstellen te bestrijden. De *Guardian* meent daarin een bewijs te zien, dat de voornaamste ontwerper daarvan, Prins de Talleyrand, zijne vroegere behendigheden begint te verliezen en raadt hem welmeenend, uit dien hoofde, aan, van de door hem zoo langdurig bewandelde staatkundige loopbaan af te treden. Genoemd blad besluit aldus eene zijner redeneringen. » Uit het voorstel, om de vaart op de Schelde geheel vrij te laten, blijkt zonneklaar, dat men de geschiedenis der vroegere onderhandelingen uit het gedeugen verloren heeft, of dat men volstrekt geene schikking bedoelt. Want hoezeer de maatregel slechts als voorloopig is voorgesteld, tot op de sluiting van een traktaat tusschen België en Holland; welk belang zal België er dan bij hebben, om tot eene nadere schikking met Holland te komen? België zou toch, wanneer het op deze wijs alle hangelegenheden tot deszelfs voordeel geregeld zag, wel de reeds aangenomene bepalingen weten te ontduiken, nopens de schuld, waaromtrent het ontwerp van den 31 december ll. zelfs niet eens spreekt.

» Hoe (luidt het dan) bij zulk een nieuw voorstel ontzenuwd wordt, hoe minder men zal vinden dien geest van bezadigdheid en gemoedelijkheid, waarvan men zoo hoog opgeeft, en bovenal kunnen wij daarmede in geenerlei opzigt paren de opmerkelijke woorden, eens tot genoegen van alle partijen uitgesproken, dat » *de eer, de onafhankelijkheid en de bloei van Holland aan Groot-Brittannië dierbaar zijn.*"

Men leest in genoemd blad nog: » Twee treurige omstandigheden zijn op de toegang der Fransch-Belgische kanonieren aan de Schelde gevolgd. Bij *Leopold's* laatste lever, te Brussel, waren er slechts *drie* rijtuigen met lieden, die hem kwamen begroeten; en toen de Fransche Prinsen voor het eerst na het gevecht bij Antwerpen, in de Parijsche opera verschenen, werden zij door al de toeschouwers, als bij afspraak, met een bedeidend *stilzwijgen* ontvangen! Inderdaad, de Rede is wreevelig, dat hij, te midden van den vrede, al de lasten en bezwaren van den oorlog heeft moeten gerdragen, en de Franschman, dat hij, bij zijnen eersten togt naar den Rijn, zijn lust tot bloedvergieting en plundering heeft moeten laten varen, en zich tot verveling en rust genoodzaakt ziet."

FRANKRIJK.

Paris, den 11den Januarij.

Het gerucht, dat reeds voor eenige dagen in de dagbladen werd opgenomen, dat de onderhandelingen der groote mogendheden te Frankfort zouden worden voortgezet, vindt meer en meer geloof. Men voegt er zelfs bij, dat men aldaar een congres van souvereinen zoude vereenigen, waaraan onder anderen de beide keizers van Rusland en Oostenrijk in persoon deel zouden nemen. De voornaamste kwestien, aldaar te behandelen, zouden voorts zijn, die van België, van Griekenland en Turkije, en de inwendige toestand van Duitschland betreffende. (*Gazette de France.*)

Het dagblad *le Temps* meent op goede gronden te kunnen verzekeren, dat de graaf *Pozzo di Borgo* naar Londen is vertrokken om nadere instructien van zijn hof af te wachten. Het voortdurend verblijf van den heer *Lelewel*, en van eenige andere Poolsche uitgewekenen in de hoofdstad, geeft het Russisch bestuur tot ernstige klagten aanleiding. Andere dagbladen daarentegen verzekeren, dat genoemde gezant tegen den 25sten dezer maand alhier wordt teruggewacht.

— De generaal *Guilleminot* is tot directeur van het materieel van oorlog benoemd, en zulks ter vervanging van den generaal *Pelet*, die over een der divisien van het leger aan de Maas het bevel voert.

— De secretaris der Fransche legatie te Weenen is gisteren alhier aangekomen, het bericht overbrengende, dat de vorst *van Metternich* vrij ernstig ongesteld is geweest, doch thans buiten gevaar was.

— Te Bergues, departement du Nord, is den 7den dezer met eene groote meerderheid tot afgevaardigde verkozen, de bekende dichter *Alphonse de Lamartine*.

— De sluiting der kerk van Clichy heeft aldaar tot ernstige onlusten aanleiding gegeven. De bevolking heeft voor den vervolgden priester partij getrokken, en zich van den Maire, die zijn gezag wilde handhaven meester gemaakt. Dezen morgen hebben eenige kompagnien der bezetting van de hoofdstad de rust voor het oogenblik hersteld.

— In de kerk van St. Roch heeft men den 2den dezer eene buitengewone kollekte gedaan, *voor arme gevangenen*. Ofschoon geheel onverwacht heeft dezelve echter 25000 franken opgebragt, die men zegt ter beschikking van de hertogin *van Berry* zijn gesteld.

De koningsgezinde dagbladen leveren dagelijks eene soort van bulletin van al wat te Blaije omgaat en ter hunner kennisse komt. Het blijkt daaruit, dat steeds een aantal personen zich daarheen begeven, om de hertogin bij hare wandeling, op de wallen der citadel, te zien; men beklaagt zich dus over de kleingeestigheid van het bestuur, dat, wanneer de toevloed van aanschouwers wat groot is, men de gevangene deze uitspanning weigert.

De eigenaressen van het huis, waar de hertogin van *Berry* werd in hechtenis genomen, zijn den 5den dezer voor de correctionele regtbank te Nantes vervolgd, wegens het verbergen van personen, die zich een misdaad schuldig hadden gemaakt. De advokaat *Hennequin* heeft hen verdedigd, en eene geheele vrijspraak verworven.

— Er is alhier eene inschrijving geopend om aan den maarschalk *Gérard* eene eeredegen aan te bieden.

— De fondsen waren heden (11 *Januarij*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 100,75; op tijd 101; de 3 pCt. 72,25 kont.; 72,60 op tijd; Nap: renten 85 kont.; 85,50 op tijd; Sp: perp: 60 kont.; 60¼ op tijd.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 11den Januarij.

De tweede kamer der stenden van het groothertogdom Hessen heeft den 7den dezer hare zittingen vervat. De voorzitter heeft aan de kamer een besluit van het ministerie medegedeeld, de voorstellen betreffende, die in haar midden ten aanzien der bondsbesluiten van den 28sten Junij zijn gedaan, en waarbij alle aanmatiging van de zijde der stenden, om binnen hunnen gewonen werkkring te treden, met waardigheid en kracht van redenen, wordt teruggewezen.

— Door den kroonprins van Hessen is op den 7den dezer eene algemeene commissie van wetgeving ingesteld, onder den naam *Staatsraad*. Dezelve is bestemd om alle gewigtige onderwerpen van wetgeving te onderzoeken en te bearbeiden, voor dat dezelve ter goedkeuring der vertegenwoordiging worden aangeboden. Daar de verhieuwde verkiezingen nog niet geheel zijn afgeloopen, is de aanstaande vergadering der stenden tot den 25sten dezer maand verschoven.

— Onderscheidene personen, die voor eenige maanden te St. Wen-

del worden in beschouwing genomen, zijn thans door de correctionele regtbank aldaar vrijgesproken. De twee voornaamste der beklaagden zullen binnen weinige dagen voor het hof van assises worden te regt gesteld.

— Door de regeringen van Beijeren en Wurtemberg zijn weder onderscheidene geschriften verboden, welker inhoud strijdig is met die der bondsbesluiten van den 5den Julij en volgende.

— De heerschzucht van den jongen koning van Hongarijen neemt niet alleen steeds toe, maar grenst aan het wonderbaarlijke. Terwijl men hem voor weinige dagen naauwelijks mogelijk hield Hoogstdezelven het leven te redden, vleijen zich thans de geneesheeren met eene volkomene genezing der kwaal, die reeds zoo lang alle kunstmiddelen trotseerde.

— Van Triest schrijft men dat het Pruisisch schip, aan welks boord zich de Grieksche afgevaardigden bevonden, op den laatsten der vorige maand van daar onder zeil is gegaan; het Russisch fregat met den staf der expeditie, en het Engelsch vaartuig, dat den Koning en het regentschap te Brandusium moest afhalen zouden, zoodra de wind zulks toeliet volgen. Gedurende het verblijf der Beijersche troepen was er eenige twist ontstaan tusschen de Grieksche matrozen en de bevolking, welke zonder dadelijke tusschenkomst ernstige gevolgen had kunnen hebben.

— Te Ancona is den 28sten december een Pausselijk edikt openbaar gemaakt, waarbij de belastingen op het zout en het gemaal, en de regten van registratie en hypotheken, die sedert 1830 merkelijk verandert waren, op den ouden voet terug worden gebragt. Voorts was men bezig in de omstreken een nieuw bataillon en een eskadron karabiniers te werven, die beide naar Romagna bestemd waren. In de Marken zouden insgelijks vele troepen verzameld worden, waarvan het hoofdkwartier te Macerata was.

Letterkundig Berigt.

Gesprek met Kinderen, bestaande in Rijmen, verhalen van F. VAN SPAAN, predikant. Met plaatjes. Te 's Gravenhage bij A. KLOOTS, 1833. In kl. 8°. gr. 140 bladz. De prijs is . . ƒ 1,20.

Onder alle de bedroevende gebeurtenissen, waaronder wij gebukt gaan, ondervindt ons gemoed van tijd tot tijd troost en hoop op eene betere toekomst. De herleving van ons nationaal volkskarakter, de dagelijksche toenadering tot eigenaardmenlijke zeden en gewoonten, doen ons oog met belangstelling staten op het opkomend Hollandsch geslacht. De tijd, dien wij thans beleven, is bijzonder geschikt om met onuitwischbare trekken, het gevoel van waren heldenmoed, deugd, godsdienst en vaderlandsliefde in hunne jeugdige harten in te prenten.

Door belooning en aanmoediging moet men deze beginselen aankweeken - en welke geschenken zijn daartoe beter geschikt dan goede boeken, ingerigt voor hun jeugdig verstand en hart. Onder de uitgevallige kleine boekwerkjes, die gewoonlijk op het einde van elk jaar, tot dat einde het licht zien, kunnen wij bijzonder het boven aangekondigde aanbevelen, dat in zedelijke strekking, en in onderhoudenden kinderlijken doch bevalligen stijl uitmunt. Hetzelve bevat acht verhalen, getiteld: 1°. *De gewaande verschijning*; 2°. *De wederlijke ziekte*; 3°. *Alle verandering is geene verbetering*; 4°. *De wederkerige liefde*; 5°. *De gevolgen eener kwade opvoeding*; 6°. *De gebroken pot of de gevolgen van een leugen*; 7°. *Moed en vaderlandsliefde*; 8°. *De ondankbare door zware beproevingen verbeterd.*

Een fraai uiterlijk, witte druk en drie steendruk plaatjes prijzen daarenboven dit werkje als nieuw-jaarsgeschenk bijzonder aan.

Wetenschappelijke Berigten.

Een in Nieuw Engeland gebruikelijk, waterdigt smeersel voor voetbekleedsel, komt ons voor vermeldingwaardig: hetzelve wordt op de volgende wijze bereid en aangewend:

Men kookt te zamen: één pint lijn-olie, een half pond schapenvet, 16 oncen witte was en vier oncen harst (fransch gewigt.) Warm zijnde wordt dit smeersel op de laarzen of schoenen gedaan en met eenen borstel gelijkelijk verdeeld en ingewreven. Wanneer men alsdan deze aldus gesmeerde voetbekleedsels behoorlijk laat droogen, dan verliest het leder niets van deszelfs handelbaarheid.

—

Bij de in Engeland onlangs genomene proeven, bij het smelten der ijzererts in de hooge ovens, heeft men de opmerking gedaan, dat, door, in plaats van koude lucht, door middel van de blaaswerktuigen, tusschen de erts te brengen, deze tot op 220° *F* te verwarmen, men op eene gegevene hoeveelheid ijzer, een kwart brandstof konde bezuinigen, en dat daarenboven het gewin in ijzer aanmerkelijk toeneemt.

—

Men heeft door genomene proeven een middel gevonden, om ijzeren instrumenten, zonder soldering of aanwelding van staal, te verstaalen; namelijk deze werktuigen vit gloeijend te maken, en alsdan daarover te strijken een stuk gegoten ijzer, dat vooraf tot op eene zekere hoogte tot een kneedbare massa gesmolten wordt. Door deze strijking verzeinigt zich een deel koolstof van het gietijzer met het gesmeedijzer, en voorziet hetzelve tot staal.

Om bij voorbeeld een ploegijzer te verstaalen, brengt men hetzelve in het vuur, en legt op de punt een stuk gegoten ijzer van de grootte van een tot twee duimen (h. v. van een gebroken ijzeren pot), wanneer beide witgloeijend zijn, en het stukje gegoten ijzer op het punt is van vloeibaar te worden, dan strijkt men met dit stukje, door middel van eene tang, langs het snijdend gedeelte van het ploegijzer, tot dat dit rood gloeijend geworden is, als wanneer men het in water hardt (fremmeert). De pandijzers voor geweren kunnen op dezelfde wijze verstaald worden.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, 12 Januarij 1833.

Nederlanden, Werkelijke schuld, 2½ pCt.			ƒ	42⅛	à 42⅜
Uitgestelde schuld.				13/16	à 15/16
Kanabiljetten.				15⅛	à 16
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.				89⅞	à 90¼
Idem idem, 3½ pCt.				54⅞	à 55
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.				92	à 92⅛
Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.				98⅞	à 99
Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.				78⅞	à 79⅛
Schatkistbiljetten, 6 pCt.				99⅞	à 100
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.				82⅝	à 83⅛
Frankrijk, inschr. op 't Grootboek 5 pCt.				72	à 72⅛
Rusland, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.				92⅞	à 93⅛
Bij dezelfde 1822, 5 pCt.				94⅛	à 95
Spanje, Certific. Amst., 5 pCt.				54⅞	à 55⅛
Dezelfde 3 pCt.				34⅞	à 35⅛
Uitgestelde schuld.				7⅞	à 8⅛

* * Iemand zich van den ondergeteekenden geëxamineerd en beëedigden LANDMETER, over het geheele Rijk willende bedienen, gelieve zich aan hem te adresseeren.

Breda, den 5 Januarij 1833.

E. S. HEIJNINGX, Mr.

* * UIT DE HAND TE KOOP, in de Singelstraat te *Breda*, bij het Kasteelplein L. D 331, genaamd: *den Grooten en Kleinen Lusthof*, bestaande met twee KELDERS, drie BENEDEN-KAMERS en KEUKEN, met Pomp- en Regenwater, benevens vier BOVEN-KAMERS, en twee ZOLDERS, met eene schoone TUIN, BLIJK, ruime PLAATS, MISTHAK en PREVAAT met andere Gemeenschilde Gemakken voor Steenkolen te plaatsen, beplant met VRUGTBOOMEN en twee ZOMERHUIZEN; Bewoond door den Eigenaar C. SWAENS.

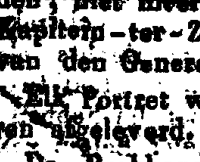

STOOMPACKET-VAART

tusschen ROTTERDAM en LONDEN,

IN DIENST DER GENERAL POST OFFICE,

De Agenten der General Steam Navigation Company, te Londen, brengen hiermede ter kennisse van Heeren Reizigers en den Handel, dat hunne Stoompacketten, gedurende het Winter-Seizoen, van *Hellevoetsluis* of *Brielle* iederen *Woensdag* en *Zaturdag* zullen vertrekken, zoodra de Brievenmaal aan boord zal zijn; zullende Reisigers, Effecten, Specie en Monsters eene gelegenheid worden aangeboden van Rotterdam naar de Stoompacket.

Woensdag den 16 Januarij, des morgens ten 6 uur.
Zaturdag » 19 » » » » 7 »

Reizigers worden verzocht, hunne Bagage des avonds te vroeg te doen bezorgen, alsmede hunne plaatsen te nemen en zich van paspoorten te voorzien; zullende er geene Effecten of Monsters later dan 10 uur des avonds voor het vertrek worden aangenomen. Nadere inlichting aan het Bureau in de Boompjes, A. n°. 93.

De Agenten { W. SMITH & en
P. A. VAN ES, Co.

J. C. KOOPMAN,

KAPITEIN-TER-ZEE, KOMMANDANT VAN Z. M. SCHEEPSMAGT VOOR *ANTWERPEN.*

Welgelijkend afbeeldsel, op *Chineesch papier* ƒ 1.50.

Door mannen, sedert het uitbreken der onlusten, op de Citadel van *Antwerpen* gewoond hebbenden Kunstenaar, den Heer *Waanders*, daartoe in staat gesteld, achten de ondergeteekenden zich gelukkig, het Vaderlandsch Publiek, een bij uitnemendheid gelijkend Afbeeldsel van dezen Held, wiens naam sints twee Jaren, naast dien van den grooten *Chassé*, ieders belangstelling geboeid hield, te kunnen aanbieden. — Voorts zullen zij achtervolgens uitgeven de Afbeeldsels van onderscheidene, op deze sterkte, voor Nederlands roem gestreden hebbende Helden, allen door den Heer *Waanders* naar het leven getekend en door ZEd. op betreffende formaat op steen gebragt. *Ieder afzonderlijk verkrijgbaar à ƒ 1.50 op* Chineesch *papier.*

Echter hebben zij het nuttig geoordeeld, om voor diegenen, welke de verzameling voltallig wenschen te bezitten, en zich bij wijze van Inteekening daartoe willen verbinden, de prijs van ƒ 1,50 tot op ƒ 1.00 voor ieder Portret te verminderen. — Zullende de zoodanigen zich voor den 25sten Januarij bij Hun of hunne Correspondenten moeten aanmelden; als zijnde na dien tijd volstrekt geene Exemplaren tot dien verminderden prijs te bekomen.

Voorerst zal het geheel, waartoe de Inteekenaren zich verbinden, niet meer dan 4 Portretten bedragen, waarvan dat van den Kapitein-ter-Zee *Koopman*, en het *meestgelijkende* Afbeeldsel van den Generaal *Chassé*, een deel zullen uitmaken.

Elk Portret wordt, zoodra het is afgedrukt, aan de Inteekenaren afgeleverd.

De Boekhandelaars BROESE & COMP., te *Breda*, zijn belast met de Inteekening en het debiet voor de Provincie *Noord-Brabant*, alwaar een aanzienlijk getal van bovengemelde afbeelding voorhanden is.

Dordrecht, *Januarij* 1833. STEURWALD & COMP.

Te BREDA, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.